

Cena J. E. Purkyně pro profesora Pavla Pafka

Nejvyšší cenu, kterou uděluje předsednictvo České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (ČLS JEP) jednou ročně vybranému odborníkovi za jeho zásluhy o rozvoj medicíny a za celoživotní vědeckou tvorbu, převzal 20. června 2018 na zámku v Libochovicích významný český břišní a hrudní chirurg a transplantolog prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc.

Saturnův sál zcela zaplnili kolegové, přátelé, členové rodiny a spolupracovníci prof. Pafka, kteří přijeli, aby mu poblahopřáli. Zúčastněné přivítal místopředseda ČLS JEP prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr. h. c. Slova se poté ujal předseda Společnosti prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., charakterizoval udělovanou cenu a uvedl, že každoroční setkání se koná jako výraz oddanosti odkazu slavného vědce J. E. Purkyně. Poté předal prof. P. Pafkovi ocenění.

Během slavnostního dopoledne zaznělo několik přednášek. Doc. MUDr. Karel Havlíček, CSc., ve své prezentaci zrekapituloval dosavadní životní dráhu oslavence, rozdělenou na několik etap. Každou vesele i vážně dokumentovaly fotografie z osobního i profesního a společenského života.

Pavel Pafko se narodil 3. července 1940 v Bratislavě. Promoval v r. 1963 na pražské Fakultě všeobecného lékařství Univerzity Karlovy a nastoupil jako asistent Anatomického ústavu 1. lékařské fakulty UK. V r. 1966 přešel na III. chirurgickou kliniku 1. LF UK v Motole, kde pracuje dosud. Osmnáct let působil jako přednosta této kliniky, v r. 2010 předal vedení svému žákovi a spolupracovníkovi prof. Robertu Lischkemu. Je autorem tří monografií a jedné učebnice, množství přednášek, vystoupení a publikací je vpravdě nepočítatelné. Jeho manželka, bioložka, mu vytvářela nezbytné zázemí. Mají tři dcery a velkou rodinu. Jeho zálibou je v první řadě sport.

Pavel Pafko byl žákem prof. Františka Řeháka, jednoho z největších československých odborníků na hrudní chirurgii. Sám tento obor svou pracovitostí, mimořádným zájmem a nadáním přivedl na evropskou úroveň. Vytvořil vysoce specializované pracoviště zabývající se komplexně touto problematikou. V prosinci 1997 pak prof. Pafko se svým týmem provedl první transplantaci plic v České republice a motolská chirurgická klinika je dodnes jediným pracovištěm, kde se transplantace plic provádějí.

Jeho vědecká, publikační a pedagogická činnost je široká a všeobecně uznávaná. Za lékařské zásluhy a občanské postoje byl v r. 2015 prohlášen Rytířem českého lékařského stavu. Za přínos pro český stát mu prezident republiky v r. 2013 udělil medaili Za zásluhy o stát v oblasti vědy. Je členem mnoha nadací sloužících k pomoci postiženým osobám a podporujících vzdělávání.

Prof. MUDr. Robert Lischke, CSc., ve svém sdělení věnovaném transplantaci plic

1 Pavel Pafko převzal v červnu 2018 Cenu Jana Evangelisty Purkyně, udělenou Českou lékařskou společností J. E. Purkyně. Slavnostní událost se konala v rámci každoročního setkání členů Společnosti na zámku Libochovice v Českém středohoří. Předávání Ceny je již tradičně spojeno se vzpomínkou na zdejšího rodáka – Jana Evangelistu Purkyně. **2 a 3** Diplom a plaketa Ceny J. E. Purkyně. Snímky z archivu ČLS JEP

hovořil o jedné z nejmladších orgánových transplantací. Pavel Pafko totiž ve spolupráci s rakouskými chirurgy vypracoval vlastní metodiku, uskutečnil a zavedl do běžné praxe transplantace plic. Dokázal vytvořit tým, který v této práci skvěle pokračuje. Robert Lischke dále představil současné úspěchy motolské chirurgické kliniky v počtu operovaných pacientů, které staví Českou republiku ke špičce ve střední Evropě, ale i úskalí a složitosti získávání vhodných dárců, čekací doby a doby přežití.

Prof. MUDr. Zdeněk Kala, CSc., předseda České chirurgické společnosti ČLS JEP, která P. Pafka na ocenění navrhla, poděkoval za udělení Ceny, protože ji všichni chápou nejen jako výraz vysokého uznání pro jednotlivce, ale i pro celou českou chirurgickou obec. Pak představil vývoj, výhled a perspektivy v oblasti chirurgické léčby onemocnění trávicího traktu. Ukázal postupný přesun od konzervativní léčby a výkonů typu BI, BII resekce žaludku k biologické léčbě idiopatických střevních zánětů (IBD), radiologickým intervencím, ke konceptu neoadjuvantní léčby a k multidisciplinárnímu přístupu a multimodální léčbě, kde je chirurg rovný mezi rovnými (radiology, radioterapeuti, onkology a rehabilitačními pracovníky). Přechod k co

nejmenší zátěži pacienta operací (laparoskopie, robotika, NOTES – transluminální endoskopická chirurgie, telechirurgie) a koncepcí ERAS (Enhanced Recovery After Surgery) u všech směrů chirurgie trávicího traktu povedou ke snížení morbidity a mortality.

Vystoupení prof. MUDr. Juraje Pechana, CSc., nazvané 99 rokov česko-slovenskej spolupráce v chirurgii připomnělo historii vztahů se slovenskými kolegy a úlohu zakladatelů moderní slovenské chirurgie prof. Stanislava Kostlivého a profesorů Stanislava a Konstantína Čárskych. Jakého uznání se prof. Pafkovi dostává na Slovensku nejen kvůli jeho kvalitaci a zásluhám o rozvoj hrudní chirurgie, ale také za rozvoj spolupráce mezi českými a slovenskými chirurgy, dokazuje čestné členství ve Slovenské chirurgické společnosti (SCHS) a Slovenské lékařské společnosti a medaile prof. S. Kostlivého, prof. K. Čárského a prof. S. Čárského, což je nejvyšší ocenění udělované SCHS.

Pavel Pafko se svou obvyklou noblesou vyjádřil radost z ocenění, jehož se mu od ČLS JEP dostalo. Poděkoval předsednictvu Společnosti, přednášejícím za prezentované příspěvky a všem přítomným, a na závěr pronesl několik poznámek nejen k lékařským a akademickým otázkám, ale i k mnoha nejrozumnějším společenským problémům. Zmínil se např. o feminizaci medicíny nebo o systému přidělování grantů v souvislosti s lékařským výzkumem. Nezapomněl také poděkovat své ženě, která mu byla vždy velkou oporou.

Po skončení slavnostního dopoledne byla účastníkům umožněna prohlídka zámku v Libochovicích s poutavou expozicí o životě Jana Evangelisty Purkyně.

Blíže na www.cls.cz

